

MARIBORSKI

Priloga na listu: *Priloga na listu: Ljubljana*

Političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 6'50 mesečno.
četletno K 19'50.

Ce pride naročnik sam v upravništvo po list: Me-
sečno K 6'— — Inserati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik opoldne.

Posamezna številka stane 40 vin.

Uredništvo in uprava:

Mariborska tiskarna (Edm. Schmidova
ulica št. 4.)

Telefon uredništva št. 276, uprave št. 24.

Vzrok demisije dr. Žerjava.

LDU Ljubljana, 6. februarja. Današnja „Jugoslavija“ poroča pod naslovom „Pravi vzrok demisije dr. Žerjava“: Na včerajšnji seji načelstva JDS so razpravljali tudi o demisiji predsednika deželne vlade dr. Žerjava. Kakor poizvemo, so vzroki za demisijo globlji in drugačni, kakor se je to v javnosti dosedaj mislilo. Iskati jih je predvsem v velikih diferencah, ki so se pojavile v valutnem vprašanju med slovenskimi demokrati in finančnim ministrom Vojo Veljkovičem. Druga sporna točka je vprašanje naših carinskih uradov. Slovenska vlada je v Beogradu ponovno opozarjala na negospodarsko zadržanje in javnosti škodljivo poslovanje v naših carinarnah, zlasti v Mariboru in Špilju ter zahtevala odločno remedure. Finančni minister pa doslej ni bil nikakršnim reformnim predlogom naklonjen in ni nutil nobenega upanja, da se razmere izboljšajo. Tretjo, ne manj važno točko tvori pomožna prehranjevalna akcija za ubožne sloje, ki jo je preprečil oziroma zavlačeval v prvi vrsti minister Veljković, ker ni nakazal od vlade že odobreni in dovoljeni kredit. Vsled tega je prišla vsa akcija v veliko zagato; deželna vlada za Slovenijo pa zahteva slej ko prej, da se pomožna akcija izvede do zadnje točke. Pogajanja, ki se vrše baš te dni v teh vprašanjih, še niso dovedla do sporazuma. S slovenske strani jih vodi minister dr. Kramer. Kakor poroča komunike o seji načelstva JDS, je načelstvo odobrilo te zahteve dr. Žerjava in jih sprejelo za svoje; odločeno je, iti v tem oziru do skrajnih konsekvenc.

Slepomišenje reških italijanašev.

(Izvirno.)

Rim, 5. februarja. Sem sta dospela iz Reke v finančni in politični misiji monsignor Giutiatti in dr. Sossail, ter izjavila, da je najnovejši jugoslovenski odgovor na ultimatum

antante vzbudil med reškimi prebivalstvom silno vznemirjenje. Reško prebivalstvo zahteva prej ko slej izvedbo londonskega pakta ter samoodločbo za Reko.

Pobuna italijanskih mornarjev.

LDU, Trst, 5. februarja. Moštvo in častniki italijanskega brodovja, ki je bilo poslano proti Reki, se je na širokem morju pobunilo ter izjavilo, da raje preide k d'Annunziu, kakor da bi oddalo en strel proti italijanskemu mestu. Poveljujoči admiral je potem eskadro odpoklical v Jakin (Ankona), kjer so jo navdušeno sprejeli.

Manifestacije za Dalmacijo v Rimu.

(Izvirno.)

Rim, 5. februarja. Zadnji dogodki v Dalmaciji so povzročili tu živahen odmev. Akademiki so sklicali več manifestacijskih zborovanj, kjer so izrazili svoje simpatije za italijansko Dalmacijo. Na teh manifestacijah je govorilo tudi več uplivnih osebnosti.

Madžari morajo izprazniti zapadno Ogrsko.

(Izvirno.)

Dunaj, 5. februarja. Antanta je poslala budimpeštanski vladi noto, v kateri ji naroča, da mora takoj izprazniti one komitate zapadne Ogrske, kipripadejo Avstriji. Istočasno je prejela tudi dunajska vlada naročilo naj izpraznjene komitate zasede.

Boljševiki za enotno Rusijo.

LDU Nauen, 5. februarja. (Brezlično). „Gazeta Varšavska“ prinaša razgovor s Sazonovom. Rusija bo priznala neodvisnost Poljske v območju njenih etnografskih mej in morda tudi samostojnost Finske, nikakor pa ne drugih držav, ki so pripadale prejšnji Rusiji. Samostojnost Latiške in Estonske bi bila pena, pa tudi ukrajinskega naroda ni in Belorusom se Rusija ne bo nikdar odpovedala.

Odlikovanje ruskih generalov.

(Izvirno.)

Kopenhagen, 5. februarja. „Večernaja Vremja“ javljajo, da se imajo boljševiki zahvaliti za velike vojne uspehe, ki so jih imeli v zadnjem času pred vsem nekdanjim carističnim generalom, ki so reorganizirali in disciplinirali rdečo vojsko, ter odpravili vojaške sovjete. Radi tega jih je sovjetska vlada odlikovala z redom „Rdečega prapora“.

Naša ruska politika.

Boljševiki zmagujejo tudi še dalje. Vsa ogromna nekdanja caristična Rusija je danes skoro že v njihovih rokah. Armade reakcionarnih generalov so izginile. Včerajšnji dan je prinesel velesenzacionalno poročilo — Vladivostok je padel. To predstoječo boljševiško zmago so dobro uvideli češki politiki ter takoj spremenili prejšnjo barvo. Češki legijonarji so zapustili Kolčaka in Sibirijo ter se vrnili domov, ravno te dni smo jih imeli priliko videti, ko so se peljali skozi naše mesto. Kaj je pa z našimi prostovoljci v Sibiriji? Nihče se ne zmeni zanje in naša politika napram Rusiji je tudi še danes, ko se ji približujejo vse ostale države, vedno stara. Odesa je padla in armada generala Denjikina, 30 tisoč ranjencev in nešteto beguncev, večinoma Judov, maršira preko Carigrada in Bolgarije v — Jugoslavijo.

Upanju na uspeh protiboljševiških akcij so se danes odpovedale tudi velesile; samo pri nas se menda še vedno veruje v razne grofe in kneze, ki se srečni sprehajajo po naši državi in na razne druge pustolovce, ki prihajajo iz Rusije k nam, da žive tu na naš račun. Kaj bodo delali pri nas ti emigranti? Bodo mar čakali, da propade sovjetska vlada? Bodimo že tega ali onega prepričanja in mišljenja, na vsak način je tu pot samo ena: živeti se je treba v položaj, računati s fakti. En tak fakt je danes moč boljševizma v Rusiji. Na Rusijo smo gradili in še gradimo mnogo nad. Ker pa mi ne bomo določevali veliki Rusiji notranjo politiko, se moramo sprijazniti z uredbo, katero si bo oskrbela in vzpostavila sama. Približajmo se Rusiji takšni, kakršna je, dokler ne bo prepozno in dokler ne pridemo pri njej ob ves kredit. Italijani, nasproti katerim bi mi Rusijo najbolj potrebovali, so to že zdavnaj uvideli, zato pa nas tudi skušajo izpodriniti s tem, da so se

sami približali Rusiji. Boljševizem, kolikor je nemogoč, bo umrl sam od sebe, ostali pa bodo njegovi možje in ostal bo ruski narod. Oni pa, ki danes beže iz Rusije, oni ne bodo imeli v njej nikoli več besede in kar bi sklenili z njimi, bi sklenili z državljanji — brez države.

Na potu v domovino.

Češki legijonarji se vračajo iz Sibirije, naši ujetniki iz Italije. Tisoči stopajo prvič na svobodna tla svobodne domovine. Kako radosten je ta trenutek! Ali jih ni domovina vabila iz daljnih tujih dežel; ali jim ni neprenehoma nudila roke, dokler se je niso oprijeli in iz polnega srca vskliknili prvi pozdrav nji, svoji skupni materi?! Vlak drči mimo prvih postaj in vozi tisoče naših ljudi domov. In z vsake postaje, od vsake vasi, ki se prikaže na potu, se dviga roka domovine, ki deli blagoslov in posvečenje.

Z dveh strani prihajajo: Čehi z iztoka, iz Azije, — naši iz Italije. Čehi nosijo s seboj žilavo in nevpopljivo voljo do popolnega razmaha vseh svojih sil; voljo, ki je vzklikala na širokih sibirskih stepah in se utrjevala na potu čez pol sveta; naši pa prinašajo tiho hrepenenje za domačo grudo, za mirnim življenjem.

Čehi so narod, ki ima od vseh slovanskih narodov najbolj čvrste kulturne tradicije, ki je vedno poznal svojo pravo pot in kljub vsem številnim težavam ni krenil z nje. Taki kot so bili češki legijonarji v Sibiriji in na francoskih bojiščih, so bili njihovi predniki v dolgotrajnih in trdovratnih bojih proti narodnim in verskim nasprotnikom; taki so bili Husiti, češki bratje; taki so bili po Beli gori prvi češki narodni buditelji; taki so bili pozneje češki kmetje, ki so sami zidali, opremljali in vzdrževali češke šole v narodno ogroženih krajih — tak je Čeh doma in po svetu.

Češki legijonarji — mnogo jih je že doma — se danes trudijo na vse načine, da odavstriji svoje rojake, ki so se že preveč podali avstrijskemu jarmu, pregloboko se jim je zaril v meso, pa danes mnogi dvomijo — prav ka-

Pred sto leti.

Prayzprav pred sto in šestimi leti, za časa dunajske mirovne konference . . . Napoleonova Francija je bila poražena; šlo je zato, kako naj se razdeli plen in urede politične razmere v Evropi. Z premaganim sovražnikom ni bilo preveč opravka, križ pa je bil s sovražniki. S vseh strani so se oglašali upniki vsak je tirjal plačila v podobi političnih predprav ali pa v ozemlju. Ta težava se je dala premagati samo na ta način, da se čimbolj skrči število „upnikov“, to so velike države pred sto leti razumele prav tako kakor razumejo dandanes. Sklicale so mirovno konferenco (takrat so rekli kongres) na cesarski Dunaj, ki je bil na glasu kot mesto prijetnega in lahkega življenja. O tem pripoveduje francoski zgodovinar Ch. Seignobos: „Vse evropske države so se udeležile vojne in vse so poslale svoje delegate na Dunaj; zbralo se je 90 suverenih (neodvisnih) vladarjev in 53 vladarjev odvisnih kneževin. Ta številna skupščina diplomatov je izza tako dolge vojne in pod ytisom zmage, katero si je zakonita monarhija priborila nad revolucionarno Francijo, izzvala na Dunaju prijetno živahnost. Avstrijska vlada je ustanovila posebno dvorno komisijo, katera je morala skrbeti za udobnost odličnih gostov; čas je tekel v obiskih, zabavah, veselicah in slavnostih. Posli bi se imeli opraviti v skupnih sejah; zavezniki so bili najprej proglasili, da se kongres odpre

kor pri nas — ali bodo mogli izvršiti vse naloge, ki čakajo samostojen narod in katerih prej niso poznali. Oni vidijo najgloblje v dušo češkega človeka in bodo jo prekvasil z novimi močmi. Največji češki legijonar-prezident Masaryk — je odklonil diktatorski bič, katerega so mu ponujali lastni rojaki. Vedel je, da je to trenutna slabost vseh, ki so prestali bolezen. Tvegajo, ali bi se spustili na noge ali ne. Legijonarji, ki prihajajo iz daljne tujine, se jim smeja kakor zdravnik bolnikom. Več volje, več zaupanja vase, pa bo šlo.

Videli so tuje pokrajine, tuje šege in navade. Njihovo obzorje se je razširilo; spoznali so, da je človek človeku brat, pa naj prebiva ob Vltavi ali ob Uralu in da timata oba nešteto skupnih težav in potreb. Z druge strani pa niso pozabili na vabljivo roko domovine, ki jih je pozdravljala povsod, kamorkoli so šli. Iz tega se je izcimila socijalna ljubezen do domovine, ki je docela nasprotna oni „Deutschland über alles.“ S to ljubeznijo pozdravljajo domačo grudo kot torišče novega razvoja in življenja, ki si samo sproti išče visokih ciljev.

Politični pregled.

Vsebiná nemške note glede vojnih krivcev. Nota, ki jo je nemška vlada izročila dne 25. januarja t. l. predsedniku mirovne konference v Parizu, veli med drugim: Mirovna pogodba je stopila v veljavo, ne da bi bile zavezniške in pridružene države dale spoznati svojo voljo, da hočejo vpoštevati nujne ugovore nemške vlade v zadevi izročitve krivcev. V jasnem prepričanju o izredni resnosti položaja, smatra nemška vlada za svojo dolžnost, prositi zavezniške in pridružene sile, da se zadeva reši na način, ki bi zadovoljil te države in bi bil tudi za Nemčijo praktično izvedljiv. Nota ponavlja in precizira še enkrat že stavljene predloge in izjavlja nastopno: Nemška vlada bo naročila nemškimi sodiščem, naj takoj na podlagi gradiva, ki bi se jim moralo izročiti, uvedejo kazensko postopanje proti onim Nemcem, ki jih zavezniške in pridružene vlade imenujejo zaradi prestopkov proti zakonom in vojnim običajem; razveljavila bo vse zakone, ki nasprotujejo uvedbi takega postopanja, zlasti

čez dva meseca po 30. majniku, potem so ga uradno preložili na 1. september, na to so določili dan 1. novembra za „formalno otvoritev kongresa“, ki bi se imel začeti z oddajo in verifikacijo pooblastilnih listin. V resnici pa se operacije niso pričele, kongres sploh ni bil odprt. Vršile so se le posamezne seje zavezniških komisij, ki so podpisovale posebne medsebojne pogodbe soudeleženih držav; vse te pogodbe so se končno zbrale v en spis, ki je dobil naslov „Zaključne listine dunajskega kongresa“ (9. junija 1815). Velesile so same uredile organizacijo Evrope in vsilile svoje ukrepe ostalim državam. Male države so stale ob strani in čakale na odločitev četverih velesil. Dobremu ukusu Habsburgovcev se je zahvaliti, da čakanje v cesarskem Duraju ni bilo predolgočasno in da razen francoskih diplomatov ni mogel noben udeleženec dunajskega „kongresa“ v svojih poznejših spominih tožiti o kakih duševnih ali telesnih mukah, saj diplomati niso zastopali narodov, katerih usoda se je večkrat odločevala v salonih dunajskih kurtizan, ampak samo vlade, oziroma boljše: vladarje in njihove osebne interese. Velesile so pa zastopale dvojno nalogo: ustvariti medsebojno ravnotežje ter z bajoneti in ukazi izgnati pogubnega duha francoske revolucije, ki je proglasila prava človeka in samoodločbo ljudstva, narodov.

(Konec prih.)

obstoječi amnestijski zakon. Pristojno sodišče za to postopanje bo najvišje nemško sodišče, državno sodišče v Lipskem. Razen tega bodo interesirane zavezniške in pridružene države imele pravico, udeležiti se neposredno tega postopanja. Glede obsega te udeležbe bi se moral skleniti poseben dogovor. N. pr. bi bila mogoča ureditev v tem smislu, da bi interesirane zavezniške in pridružene sile odposlale k razpravam zastopnike svojih interesov. Ti zastopniki bi imeli pravico do vpogleda v vse spise, ki se tičejo zadeve, predložiti novo dokazilno gradivo, imenovati priče in strokovnjake ter sploh staviti predloge in zagovarjati interese oškodovane stranke. Vsem dokazilnim predlogom, ki bi jih stavili ti zastopniki, bi se ugodilo. Priče in strokovnjaki, ki so državljani zavezniških in pridruženih sil, bi se mogli na predlog teh zastopnikov zaslišati po pristojnem sodišču lasne države, pri čemer bi se morala obtožencu ali njegovemu zagovorniku dovoliti navzočnost pri zaslišanju. Razsodba sodišča bi se z utemeljitvijo objavila. Nemška vlada je nadalje pripravljena, pogajati se o ustanovitvi druge inštanice. Nemška vlada je trdno preverjena, da se na ta način, in samo na ta način, udeležijo nameni zavezniških in pridruženih držav, ki so izraženi v členih 228 do 230 mirovne pogodbe. Ako bi pa zavezniške in pridružene države vendarle zahtevale izročitev obtoženih oseb, bi se inozemskim sodiščem stavile na razpolaganje najbrže samo one osebe, ki se čutijo nekrivim in ki računajo na svojo oprostitev. Resnično krivi pa bi ušli na ta način kazni. Vlada, kakor je natančno razloženo v priloženem pismu, ne bi našla organov, ki bi bili pripravljene izvršiti aretacijo in izročitev.

Nova mirovna debata v amer. senatu. Iz Washingtona poročajo, da je senat sklenil, da prične zopet z debato v mirovni pogodbi. Republikanci in demokrati so baje pripravljene debato kolikor mogoče hitro završiti. Če se to res zgodi, potem bo končno enkrat pojasnjeno stališče Amerike napram nadaljnim mirovnim pogajanjem, kakor tudi napram Evropi sploh.

Turki se oborožujejo. Zadnje sredo so vdrli turški nacionalisti v municijska skladišča na Gallipoliju ter odnesli iz njih 80 tisoč pušk in čez pol milijona patron. Orožje nameravajo uporabiti za nove operacije, ki jih bodo v kratkem podvzeli v Mali Aziji, pred vsem napram Grkom in Angležem.

Dnevne vesti.

Pogreb redarja Pertota. Včeraj popoldan so položili primorski begunci in izseljenci k zadnjemu počitku vrlega, zavednega mladeniča Jakoba Pertota. Doma iz Barkovelj pri Trstu, sin veleposestnika, je zapustil, pregan po Italijanih, svoj dom ter prišel v svobodno domovino, da ji ponudi svoje moči. Kdor ga je poznal, ta ve, da je bil to kristalno čist značaj. Udeležba pri pogrebu je bila ogromna. Na grobu mu je zapel begunski pevski zbor „Jadrani“, pod vodstvom gosp. Pečariča, dve krasni žalostinki; grob pa so mu zasuli nešteti krasni venci. Tako so izkazali sinovi Juga svojemu bratu zadnjo čast. Bodi mu lahka svobodna zemlja jugoslovenska.

Klerikalni napad na Sokolstvo. Strašno se je razčeperil „Slovenec“, ko je izvedel, da bo telesna vzgoja v naših šolah po sokolski te- lovadbi. Strah in groza! In napisal je cel kup

fraz o metanju križev iz šol, o brezverstvu, o nasilju itd. Vsak pošten Slovenec ve, kaj nam je bilo Sokolstvo, vemo tudi, kake uspehe ima sokolska telesna vzgoja, za to je naravno, da se vsa mladina vzgaja po sokolsko! Na klerikalni krik pa odgovorimo najbolje s tem, da širimo in množimo sokolske vrste in sokolsko idejo.

Predavanje. V ponedeljek, dne 9. t. m. ob 8. uri zvečer, predava v maji dvorani Narodnega doma g. dr. Slavič o našem Prekmurju. K obilni udeležbi vabi mariborsko žensko društvo.

Jugoslovanska duhovščina je poslala tržaškemu škofu dolgo spomenico, v kateri govori o naši preteklosti, o tem, kako smo branili Evropo pred Turki (ob času, ko je celo papež z njimi paktiral!) Kako krivično nastopa Italija proti nam in kako se je ponižal d'Annunzijo, ko je nam rekel, da smo „pankart“. To je vse prav lepo, samo da ne bo nič zaleglo. Tržaški škof je prišel na svoje mesto, če je kaj študiral, najbrže ve vse to, kar je v spomenici — in bo mirno ostal na svojem mestu. To kar je storil Vatikan v Trstu proti nam, bi zaslužilo drugačen odgovor od strani duhovščine in našega ljudstva. Boj za narodno cerkev je edino pravi odgovor proti takemu postopanju, boj proti Rimu in vsem, ki se mu slepo pokore.

Kaj pa Drava? Listi poročajo, da je ministrstvo v Beogradu sklenilo započeti z regulacijo Save, da bo čim prej omogočena plovba. Stroški bodo seveda veliki. Pri tem bi bilo treba misliti tudi na Dravo, ki je do Maribora dovolj močna, da bi po nji plavale velike ladje. Do čim bi bila plovba po Savi do Ljubljane otežkočena zaradi naravnih ovir — bi bilo prav mogoče priti z ladjami po Dravi navzgor in s tem bi bili zvezani naši severni kraji naravnost s Slavonijo, s Sremom in Banatom, kakega pomena bi bilo to z ozirom na to, da bodo z železnicami še dolgo težave, si vsak lahko predstavlja. Vodne ceste v Jugoslaviji so vprašanje časa.

Proti ruskim beguncem, ki beže v Jugoslavijo pred boljševiško strahovlado, je nastopila soc. dem. stranka, češ da vlada te begunce podpira. Ob istem času je nastopila ista stranka za to, da se zbirajo prispevki za nemške otroke. Gotovo ni prav, ako je res, da bi emigranti živeli na račun države — ni pa prav, da bi jim ne bilo dovoljeno bivanje v naši državi, za katero je Rusija tekom stoletja toliko storila. Rusi so znani kot spretni in marljivi ljudje in je le žejeti, da bi ruski emigranti bili nositelji ruske kulture pri nas — one kulture, ki je dokaz velikega, ruskega slovanskega duha.

Cerkev za zopetno poroko razporočenih. Preko Dunaja poročajo, da namerava papež razveljaviti prepoved po kateri se razporočeni ne morejo cerkvenoveljavno znova poročiti. Odslej dalje bo veljala taka druga poroka tudi pred katoliško cerkvijo.

Podraženje plina. S 1. februarjem se je podražil plin mestne plinarne mariborske za 1 K.

Trgovski venček dne 7. t. m. Opozarjamo še enkrat na to prireditev mariborskih trgovcev. Kdor vsled pomote še ni dobil vabila, naj se blagovoli takoj javiti v gremialni pisarni, ker je vstop dovoljen le vabljenim. Z ozirom na to, da je prireditev v okvirju venčka, se prosi in želi priprosta obleka.

Plesni venček poštinih uslužbencev. Mariborski poštni uslužbenci prirede, dne 15. februarja v prostorih nekdanje kazine plesni venček, katerega čisti dobiček je namenjen v prid podpornega fonda društva. K obilni udeležbi se vabi.

Otroška neprevidnost. V sredo zvečer se je igral nek dijak v Tegetthoffovi ulici s tem, da se je vozil po stopniščni ograji iz prvega nadstropja v priliče. Pri čemer mu je pa spodrsnilo tako nesrečno, da je padel z vrha na tla, ter se pri tem precej poškodoval. Prepeljali so ga v mestno bolnico.

Legitimacija, izdana od okrajnega glavarstva Ljutomer, veljavna do 29. t. m. se je izgubila dne 1. februarja na glavnem kolodvoru.

Pošten najditelj se prosi, da jo odda pri uredništvu „Mariborskega delavca“.

V Slovenski Bistrici je umrl v nedeljo dr. Florijan Stiger. Bil je poprej renegat, od prevrata sem pa je postal lojalen jugoslovanski državljani, ki je tudi za različne narodne prireditve rad prispeval, ter tako deloma popravil svoje nekdanje grehe.

Selnica ob Dravi. Dne 2. t. m. smo v ožjem krogu praznovali odhodnico brata Mesariča, ki se preseli v Ormož. Spoštujemo tega brata kot moža narodnjaka, ki se je mnogo trudil za našega Sokola. Pred vojno, za časa stare Avstrije, je bil on eden prvih, ki so ustanovili Sokola v Selnici. Akoravno so bile takrat jako neugodne razmere, je vendar nastopil brez strahu ter tako pokazal, da se ne plaši pred nasprotniki. Takoj, ko se je vrnil iz ujetništva je šel zopet na delo ter nemalo pripomogel, da se je ustanovil Sokol tudi v Rušah. Želimo mu torej v novem bivališču in poklicu obilo uspeha, ter ga kot vestnega narodnjaka pozdravljamo, sestri in bratje iz Ruš in Selnice. Sokol.

Koncesijonirana prtljažno - dostavna služba. Tvrška St. Tončič je otvorila na mariborskem glavnem kolodvoru pri izhodu prtljažno dostavno službo. Tvrška dostavi vso potno in ročno prtljago kakor tudi ekspresno blago takoj po prevzetju naročila še isti dan na kolodvor ali iz kolodvora. Potujočemu občinstvu se ta tvrška najtoplejše priporoča.

Slov. mestno gledališče.

Naš virtuoz Ličar nastopi v ponedeljek menda prvič v Mariboru. Prijatelji glasbene umetnosti bodo imeli prvovrsten umetniški užitek, kajti naš virtuoz Ličar je danes umetnik, na katerega smo Slovenci ponosni. Izhaja iz praške šole, — rodod je Trboveljčan — in je zadnja leta spremljal znanega češkega virtuozja Kocijana na njegovih umetniških turneja. Vsi listi so bili o Ličarju polni najlepše hvale. Njegova igra je tako polna čustva in globokosti, da stoji visoko nad navadno tehniko in pričara poslušalcu ves skrivnostni svet umetnosti z nekako magično silo. Upamo, da se bo Maribor zavedal, da koncertira v ponedeljek v njem eden naših največjih umetnikov.

Nebesa na zemlji. Predpustni program našega gledališča se je večeraj spopolnil še z „Nebesami na zemlji“. Ta burka je znana in se igra z uspehom po vseh gledališčih. Zato je naravno, da je napolnila tudi naše gledališče do zadnjega kota in imeli smo res — večer smeha. Posebno galerija je odmevala od radosti in ploskanja. Igrači se storili svojo dolžnost, kar zahteva od njih burka. Igralo se je gladko v hitrem tempu in tako so prišli dovtipi z vsem namečkom do polne veljave. Izboren par sta bila g. Bratina in Dragutinovičeva, kista vsak s svoje strani pripomogla komičnim prizorom do dobrega uspeha. Gospod Železnik je zadnje čase dosegel izredne uspehe v svojih komičnih ulogah, tako da je vzbudil pozornost one vrste občinstva, ki si želi v gledališču prijetne zabave. Gosp. Gregorin in gdčna. Podgorska sta na odru vedno dobrodošel par, ki vestno izpolni svojo dolžnost. Od burke ne zahtevamo drugega nego smeha, zato sprejemamo tudi vse, kar k temu pripomore. Naše gledališče tudi v tem oziru hoče naši publiko dati vse najboljše. V teh predpustnih časih bodo „Nebesa na zemlji“, še večkrat napolnila gledališče z občinstvom in smehom.

Hasanaginica. Jutrišnja predstava te lepe jugoslovenske drame obeta vsem prijateljem dramatične umetnosti poseben užitek. Igra je izborna naštudirana, vloge so v rokah naših najboljših igralcev. Krasni jugoslovanski kostumi in scenerija dajejo celi igri še poseben čar. — Hasanaginica je po svoji vsebini zajeta globoko iz jugoslovenske duše. Upamo, da bo naše občinstvo znało ceniti to delo in da bo vkljub razposajenemu karnevalu napolnilo gledališče.

Program ponedeljkovega koncerta. Za koncert, ki ga priredita svetovno zani čelist Juro Tkalčič, in naš rojak Ciril Ličar, vlada

veliko zanimanje. Program bo sledeči: I. del 1. Chopin: Sonata za čelo, allegro moderato, allegro con brio, scherzo largo, allegro (Finale.) 2. Haydn: Koncert D-dur za čelo, allegro moderato adagio, allegro, oba dela izvaja Juro Tkalčič ki ga spremlja na klavirju Ciril Ličar. II. del. 3. Smetana: a) Polka F-dur, b) Furiant izvaja Ciril Ličar, 4. Bach: a) Bourée, b) Sarabande, c) Gavotte, izvaja Jurica Tkalčič, 5. D'Indy: a) Pesem, Tkalčič, b) Sérénade de Pierrot, c) Klepetulje. — Predprodaja vstopnic se vrši v dnevni blagajni.

Celo igralsko osebje pripravlja za pustni torek 17. t. m. veliko umetniško reduto. Po vseh prostorih gledališča bo ples, v gledališču samem pa kabaret.

Repertoire tekočega tedna:

V soboto 7. febr. „Hasan Aginica“. Izven Ab. (Novi kostumi in nove kulise).

V nedeljo 8. febr. popoldne „Revček Andrejček“. Ljudska predstava. Zvečer „Tekma“. Uradniška predstava.

V ponedeljek 9. febr. velik koncert prvega jugoslovenskega čelista Jurice Tkalčiča, katerega spremlja na glasovirju naš virtuoz Ciril Ličar. Natančen program pozneje.

Zadnje vesti.

Antanta za razkosanje Rusije.

LDU Nauen, 5. februarja. (Brezlično). „Journal de Geneve“ piše: Zavezniki bodo prišli prej ali slej do spoznanja, da morajo priznati tudi Litvo in Ukrajino, ki sta edini mladi republiki, proti katerima se nastopa s sovražnim obotavljanjem.

Viljem se hoče sam javiti.

LDU Rotterdam, 5. februarja. Pariški listi poročajo iz Amerongena: Bivši cesar Viljem je izjavil nizozemskemu ministrstvu za zunanje stvari, da je, ako bi za Nizozemsko vsled njegovega bivanja v Amerongenu nastala kaka nevarnost, pripravljen, javiti se sam, vendar pa ne sovražniku, marveč nemškemu narodu, v čegar roke polaga svojo usodo.

Clemenceaujeva naročila.

LDU Bazel, 5. februarja. «L'Homme libre» poroča, da se je Clemenceau v nedeljo, preden je odpotoval v Egipt, zaupno razgovarjal z Millerandom ter zahteval, da se morajo določbe mirovne pogodbe natančno izvršiti, ter da se v vprašanju izročitve vojnih krivcev ne sme popuščati. Millerand je odgovoril Clemenceauju, da jamči za to, da se bodo pogoji mirovne pogodbe strogo izpolnili.

Budimpeštanska konferenca krščanskih socijalcev.

LDU Nauen, 5. februarja. OKU poroča: Poslanci krsčanskonarodne zveze so imeli nocoj konferenco, pri kateri je ministrski predsednik Huszar opozoril na to, da je krsčanskonarodna stranka pri volitvah v glavnem mestu dosegla velikanski uspeh, ker so dobili njeni kandidatje 63 % vseh oddanih glasov, demokratje 19 %, neodvisni 2 % in stranka madžarskih delavcev 1 1/4 %. Konferenca je vzela to poročila z odobravanjem na znanje.

Razne vesti.

Nadomestilo za petrolej. Kemik Andrad v Južni Ameriki je iznašel snov, ki se lahko uporablja kot nadomestilo za petrolej. Iznajditelj trdi, da se bo dala nova tvarina

izdelovati tako ceno, da bo stal galon (4'54 l) le 65 vinarjev.

Kolega. Na francoskih železnicah se še vedno sprejema napitnina. Sprevodnik vlaka čaka, da mu pasažir stisne v roko kaj drobiža. Ker je to slabo vplivalo, so na nekaterih železnicah prepovedali sprejemati napitnino. Ravnatelj neke železnice se je hotel prepričati, se-li ta ukaz izpolnjuje. Vstopil je na neki postaji v vlak. In ko mu je sprevodnik pregledal listek, mu je ravnatelj stisnil v roko par frankov. Sprevodnik je popolnoma mirno vtaknil denar v žep. Hotel se je odstraniti, ko zakriči ravnatelj nad njim: „Kaj, vi sprejemate napitnino? Ali ne veste, da je to pri naši družbi prepovedano? Zdaj vas imam!“ — „Oh,“ je zvito odgovoril sprevodnik, „od drugih potnikov bi ne vzel napitnine. Toda ker ste kolega . . .“

Nižanje števila porodov na Dunaju. Na Dunaju se opaža posebno zadnjih pet mesecev silno padanje porodov, tako da ga število smrtnih slučajev za mnogo prekaša. Vzrok je iskati pač v tem, da se ženske, v strahu pred groznimi prehranjevalnimi in sploh življenjskimi razmerami, otrok boje, ter tako raje preprečajo zanošenje. Nasprotno pa raste število porodov v Avstriji po deželi, kjer je prekosilo v zadnjih mesecih že za sto odstotkov ono med vojno. Posledica tega bo, da bo število Dunaja vedno bolj padalo, dočim bo število prebivalstva po vaseh in manjših mestih neprimerno raslo.

Stroški kandidature. V Ameriki je postava po kateri mora vsak, ki kandidira za kako uradniško mesto (v Ameriki se namreč politični uradniki volijo in ne imenujejo) položiti natančen račun koliko ga je kandidatura stala. Iz računa nekega takega kandidata posnemamo sledeče: „Izgubil sem 1349 ur, ko sem sanjal o volitvi. Izgubil sem dva zoba in šop las, ko sem argumentiral s svojimi nasprotniki glede mirovne pogodbe. Volilcem sem podaril enega vola, štiri prašiče in pet ovac, ki so jih spekli na ražnju. Nadalje sem podaril dva para naramnic, štiri kaliko obleke in 5 dolarjev v gotovini. Poljubil sem 126 deklet. Pomagal zložiti skupaj štiri peči ter zakuril štirinajstkrat ogenj. Prehodil 4076 milj. Stisnil roko 9508 ljudem. Izpregovoril sem 10.101 laži ter govoril toliko, da bi se z mojim govorom lahko napolnilo tisoč časniških kolon. Prisostoval sem šestnajstim mašam, podaril za tuje misijone 50 dolarjev, razodel ljubezen devetim udovam, obljubil zakon devetindštiridesetim starim devicam ter bil pri vsem tem obgrizen od devetindštiridesetih psov. Kljub vsemu temu pa sem končno vendarle propadel za 353 glasov.“

Ameriška delavska federacija je štela koncem lanskega leta 4,056.768 rednih članov.

Španska epidemija. Kakor poroča «Schlesische Zeitung» se je španska bolezen v Gorenji Šleziji pričela pojavljati kot epidemija. V raznih krajih je le s precejšnjimi težkočami mogoče pokopati veliko število žrtev te bolezni.

Viseča nevesta. V San Sala v Texasu se dogodila lansko leto lepa romantična dogodbica. Lepega poletnega jutra je vstala mlada gospodična Victory hči premožnega farmerja Hazel jako zgodaj, ter se napotila na izprehod. Pot jo je privedla do košatega orehovega drevesa polnega zrelih plodov, ki so deklico tako zamikalj, da je splezala na drevo ter jih pričela nabirati, kakor gibčna veverica. Toda za veverico je bila pretežka, veja, ki ni prenesla

njene teže se je vlomila in deklica — je padla. Ker imajo ženske v vsem prednost jo je imela tudi lepa Victory, ko je letela z oreha. Med letom se ji je namreč krilce zapelo za neko nižje stoječo vejo in deklica je obvisela na njej. Tako je visela z glavo navzdol ne da bi si mogla pomagati. Začela je klicati na pomoč, toda kedo naj jo čuje? Pač! V divjem galopu je prijezdil mlad junak v podobi Henryja Tannerja, sina bogatega živinorejca, opazil vi-sečo deklico, skočil s konja, splezal na oreh, privezal deklico na vrv ter jo tako potegnil z veje in spravil na tla. Deklica se je med tem onesvestila, toda Henry jo je kmalu spravil k zavesti, ter jo odnesel na konju na njen dom. Odslej je Henry pridno posecal deklico s katero se je spoznal na orehu. Te dni pa sta se — poročila.

Najden zaklad. Pri podiranju nekega starega hotela v Mineola v Ameriki je našel nek zidar steklenico žganja, ki je v Združenih državah prepovedano, ter se ga tako razveselil, da je to na ves glas naznanil svojim tovarišem. Ti so pa planili po žganju in nastal je pravcati pretep za ta — dragocen zaklad. Končno je zmagal lastnik hotela sam, ki se je tudi vdeležil pretepa ter srečno odnesel dragoceno steklenico.

Izdaja: Tiskovna zadruga.

Odgovorni urednik: Fr. Voglar.

Tiska „Mariborska tiskarna“, Maribor.

Mala oznanila.

Sedemletni žrebec, polukrvne angleške rase se proda. Vpraša se pri Štef. Močnik, Brandhof, Gornjeradvanska cesta, Studence.

Kupi se porabljeno, dobro ohranjeno pohištvo za boljšo spalno in jedilno sobo. Štef. Močnik, Brandhof, Gornjeradvanska cesta, Studence.

Lesna trgovina Kralj v Rošpahu
prodaja

kuriva drva.

Ista tvrdka proda tudi dva para dobrih voz-nih konj. Pogleda se pri g. Nekrep, gostilna v Rošpahu. 2—1

Pozor! Pozor!
Pomaranče in limone

ima vedno v zalogi

MARIJA STELE, LJUBLJANA
Pogačarjev trg. 3—1

Inserati

„Mariborskem delavcu“

Imajo vedno

velik uspeh!

Ne zamudite torej ugodne prilike!

I. Mariborski bioskop

Tegethoffova cesta.

Največje in najiminenitnejše kino-podjetje v Jugoslaviji.

Od sobote 7. do 10. februarja 1920:

Velikanski film!

OPOJNOST

Drama v 6 dejanjih. V glavni ulogi

Asta Nielsen.

Pristop otrokom zabranjen!

Zvišane cene!

V ponedeljek 9. februarja 1920:

Vojaški koncert

Vsako sredo in soboto novi spored!

Predstave se vrše vsaki dan ob 18. (6.) in 20. (8.) uri v nedeljo ob pol 15. (pol 3.), 4. (16.), 18. (6.) in 20. (8.) uri zvečer.

Prva jugoslovanska koncesionirana specijalna delavnica za popravilo

pisaln. strojev

vsake vrste

Ivana Legat v Studencih
pri Mariboru.

Dolgoletni mehanik Zasebnega učnega zavoda Legat
Naročila prevzame Zasebni učni zavod
Legat v Mariboru, Vetrinjska ulica št. 17,
I. nadstropje. 3—2

Tečaj za

obrtno risanje

na

Zasebnem učilišču Legat.

Začetek 9. februarja 1920.

Važno za obrtnike in rokodelce vsake vrste zlasti pa za trgovce.

Poučuje strokovni profesor. Vpisovanja in pojasnila na Zasebnem učnem zavodu LEGAT, Maribor, Vetrinjska ulica 17, I. nadstropje od 11—12. 3—3

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Mariboru

Delniška glavnica 15,000.000 K

CENTRALA V LJUBLJANI

Rezervni fondi nad 4,000.000 K

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Obretnostne vloge na knjižice in na tekoči račun s 3 odstotkov brez odpovedi, proti trimesečni odpovedi s 3 in četrti odstotkov čistih. Kupuje in prodaja devize, valute, vrednostne papirje itd., eskontira menice, devize, vrednostne papirje itd.

Izdaja čeke, nakaznice in akreditive. Daje trgovske kredite pod ugodnimi pogoji in predume na vrednostne papirje in blago. Izvršuje vse bančne transakcije.